

APELACIONI SUD CRNE GORE
Pž.br.637/17

APELACIONI SUD CRNE GORE, u vijeću sastavljenom od sudija, Nevenke Popović, kao predsjednika vijeća, Milića Medjedovića i Lidije Ivanović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari predlagača STRABAG AG, Donau-City-Strasse 9, 1220, Beč, Austrija, koga zastupaju advokati Selimir Glišić, Oliver Glišić, Milan Glišić, Jelena Prokić, Marina Grbić, Dejan Čavić, Snežana Stefanović, i advokatski pripravnik Dušan Mucić, svi iz Beograda, Republika Srbija, Jurija Gagarina 12a/5, 11070 Novi Beograd, protiv protivnika predlagača JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje" Budva, Trg Sunca bb, Budva, Crna Gora, koje zastupaju punomoćnici Dragana Vukčević, advokat iz Podgorice, ul. 13 jula br. 6, dr Miroslav Paunović i Ivana Topalov Paunović, advokati iz Beograda, Republika Srbija, ul. 27. Marta br. 50, radi priznanja strane arbitražne odluke, vr.sp.9.457.280,51€, odlučujući o žalbi predlagača izjavljenoj protiv rješenja Privrednog suda Crne Gore Rs.br.18/16 od 23.03.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.03.2018. godine, donio je

R J E Š E N J E

Preinačava se rješenje Privrednog suda Crne Gore Rs.br.18/16 od 23.03.2017. godine i odlučuje:

Priznaje se Odluka Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine.

Protivnik predlagača dužan je predlagaču naknaditi troškove postupka u iznosu od 21.800,00€, u roku od 8 dana od dana prijema ovog rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Privrednog suda Crne Gore Rs.br.18/16 od 23.03.2017. godine, odlučeno je:

"ODBIJA SE predlog za priznanje Odluke Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine.

OBAVEZUJE SE predlagač da protivniku predlagača naknadi troškove postupka u iznosu od 21.600,00 eura, u roku od 8 dana, po pravosnažnosti rješenja."

Protiv ovog rješenja, predlagač je blagovremeno izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U obrazloženju žalbe izlažu se razlozi drugostepenog suda sadržani u ukidnim rješenjima Pž.br.372/15, Pž.br.785/15 i Pž.br.622/16 i ističe da prvostepeni sud nije postupio u skladu sa ukidnim razlozima drugostepenog suda. Podnosioci žalbe ukazuju da nije sporna činjenica da je arbitražno vijeće suda pa tako i arbitražni sud formiran na osnovu pune saglasnosti stranaka u sporu, bez primjedbi na izabrane članove arbitražnog vijeća – sudije, te da je na taj način determinisana i nadležnost MTK arbitraže za odlučivanje u postupku rješavanja spornih odnosa između stranaka. Takođe se ukazuje da je potpisivanjem Akta o zadatku arbitara (Terms of Reference) protivnik predlagača jasno, određeno i dobrovoljno prihvatio da izabrani arbitri odlučuju o svim spornim odnosima povodom izvršenja ugovora zaključenog između stranaka kao i o pitanju MTK arbitraže. Posebno se ističe da prvostepeni sud nije imao zakonsko ovlaštenje da ispituje

pravilnost konačne arbitražne odluke i to po svim pitanjima po kojima je sud odlučivao, uključujući i pitanje nadležnosti međunarodnog arbitražnog suda u Parizu. U žalbi se komentariše pravo stranaka da zahtjevaju odluku predsjednika Privredne komore Crne Gore povodom pitanja nadležne arbitraže. Ukazuje se da je protivnik predlagača odbio predlog arbitražnog vijeća arbitraže da vijeće postupa po pravilima koja važe za ad hoc arbitraže i zaključuje da je protivnik predlagača vršio opstrukciju bilo kog postupka u kojem bi se odlučivalo o spornim poslovima medju stranaka i njegovim obavezama prema predlagaču, što po mišljenju predlagača znači zloupotrebu procesnih prava sa ciljem opstrukcije vođenja sudskih procesa. Najzad, ukazuje se da se protivnik predlagača nije izjasnio koji bi to sud bio nadležan za rješavanje spornih odnosa između stranaka, te da imajući u vidu sve naprijed navedeno podnosilac žalbe predlaže preinačenje prvostepene odluke na način što će drugostepeni sud donijeti odluku kojom se priznaje odluka Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu Republika Francuska, broj /FM/MHM/EMT od 12. marta 2013. godine. Takodje je predložio da se obaveže protivnik predlagača da naknadi predlagaču sve troškove postupka kao i troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.400,00€.

Ispitujući pobijanu odluku u granicama propisanim odredbama člana 379 ZPP-a, odlučeno je kao u izreci.

Prema podacima u spisima predmeta, predlagač je tražio priznanje odluke Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine. Dostavio je sledeće dokaze: odluku Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, na engleskom jeziku, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine, u izvorniku, prevod arbitražne odluke na crnogorski jezik, ovjeren od strane ovlašćenog lica, izvod iz Ugovora br. MSTDP – CSB – 003/1&2 – Izgradnja kopnenog i južnog kraka regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje od aprila 2008.godine zaključen između Strabag AG Austrija i JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje, na engleskom jeziku, klauzula 20, tač.1 do tač.8, prevod klauzule 20, tač.1 do tač.8 Ugovora, pod nazivom "potraživanja, sporovi i arbitraža" na crnogorski jezik, ovjeren od strane ovlašćenog lica, Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore sa sjedištem u Parizu o konačnosti i izvršnosti Arbitražne odluke od 9. aprila 2014. godine, potvrdu o prijemu arbitražne odluke od strane punomoćnika protivnika predlagača, Advokatske kancelarije Paunović, potvrdu Apelacionog suda u Parizu o izuzimanju od legalizacije dokumenata izdatih u Francuskoj, namijenjenih upotrebi u Crnoj Gori, od 18. avgusta 2014. godine, pismo protivnika predlagača upućeno predlagaču o usvajanju ponude od 28.03.2008. godine, Ugovor o izvođenju radova između predlagača i protivnika predlagača od 07.04.2008. godine, odjeljak VII. Opšte uslove (GC) Ugovora br. MSTDP-CSB-003/3 – Izgradnja sjevernog kraka regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje, Sekcija 3: Južni krak – deonica R. „Burmani“-B.C "Cafe" (od člana 20 do člana 20.8), Opšte uslove Sporazuma o komisiji za sporove, odjeljak VIII, Posebne uslove (PC) – dio A – Ugovorne podatke (od potklauzule 1.1.2.2 do potklauzule 21.1). Svi dokazi dostavljeni su u izvorniku ili ovjerenom prepisu na engleskom jeziku i u ovjerenom prevodu od strane stalnog sudskog tumača.

Protivnik predlagača protivio se priznanju navedene odluke navodeći da arbitražna odluka ne sadrži klauzulu konačnosti u skladu sa pravom države u kojem je sjedište arbitraže i istakao je prigovor nenadležnosti arbitraže koja je donijela odluku čije se priznanje traži.

Prvostepeni sud je pravilno ocijenio da je predlagač u skladu sa članom 51 st. 3 Zakona o arbitraži, dostavio izvornu arbitražnu odluku i ovjeren prevod strane

arbitražne odluke kao i izvod iz Ugovora gdje je sadržana arbitražna klauzula. Međutim, prvostepeni sud je odbio predlog za priznanje Odluke Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine, s pozivom na odredbe člana 52 stav 1 tačka 4 Zakona o arbitraži i člana V tačka 1(d) Konvencije o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka navodeći da obrazovanje arbitražnog suda i arbitražni postupak nije bio u skladu sa ugovorom stranaka, odnosno da su ugovorne strane predvidjele arbitražnu klauzulu u odredbi člana 20.6 Opštih uslova Ugovora broj MSTDP-CSB-003/3, ali da nijesu imenovale arbitražnu instituciju, mjesto arbitraže, niti pravila arbitražnog postupka.

Iz spisa predmeta proizilazi da nije sporno da su predlagač i protivnik predlagača dana 07.04.2008. godine zaključili Ugovor broj br. MSTDP – CSB – 003/1&2 – Izgradnja kopnenog i južnog kraka regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje, da navedeni Ugovor sadrži arbitražnu klauzulu, da su članom 20.6 Opštih uslova navedenog Ugovora stranke ugovorile da će svaki spor, koji nije riješen mirnim putem i u vezi sa kojim odluka Odbora za rješavanje sporova (ukoliko je donijeta) nije postala konačna i obavezujuća, biti konačno riješen putem arbitraže. Istom odredbom je propisano da ukoliko stranke drukčije ne dogovore za ugovore sa stranim izvođačima, svaki spor biće riješen od strane međunarodne arbitraže u postupku koji će sprovesti međunarodna arbitražna institucija imenovana u Ugovornim podacima, u skladu sa arbitražnim pravilima te imenovane arbitražne institucije, ako postoje, ili prema UNCITRAL-ovim arbitražnim pravilima, po izboru te arbitražne institucije.

Protivnik predlagača kao ugovorna strana je propustio da u Podacima u Ugovoru unese odredbu kojom imenuje arbitražnu instituciju, a predlagač "Strabag" je propustio da uoči da te odredbe nema. Stranke su takodje propustile da iskoriste mogućnost koju predvidja član IV stav 5 u vezi člana 3 na koji upućuje stav 5 Evropske konvencije o međunarodnoj arbitraži iz 1961. Prema ovim odredbama ako su se stranke sporazumjele da rješavanje svih sporova povjere nekoj stalnoj arbitražnoj ustanovi, a nijesu odredile kojoj, niti se o tome mogu sporazumjeti, tužilac se može radi određivanja takve ustanove obratiti predsjedniku privredne komore (trgovinske komore) u zemlji u kojoj se nalazi mjesto tuženikovog uobičajenog boravišta ili sjedišta u vrijeme iznijetog zahtjeva arbitraže, a ako tužilac propusti ovo pravo tuženi je ovlašćen da tako postupi.

Predlagač je pred Međunarodnim arbitražnim sudom, Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska pokrenuo postupak za rješavanje spora iz ugovornog odnosa sa protivnikom predlagača, koji je donio odluku broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine.

Poslije pokretanja postupka protivnik predlagača je blagovremeno podnio prigovor o nenadležnosti MTK arbitraže, o kojem prigovoru je arbitražno vijeće odlučilo da je taj sud nadležan za rješavanje konkretnog spornog odnosa, u skladu sa arbitražnim pravilima MTK. Na sve faze postupka primjenjivala su se Pravila MTK arbitraže. Takodje nije sporno da je protivnik predlagača pred navedenim međunarodnim arbitražnim sudom odredio arbitra, odnosno da su stranke dobrovoljno i ravnopravno izvršile izbor arbitražnog vijeća, i da protivnik predlagača nije imao primjedbi na sam postupak.

Stranke su izrazile saglasnost da arbitražno vijeće Međunarodne arbitraže u Parizu (MTK), odlučuje o svim prigovorima, odnosno spornim pitanjima potpisivanjem zajedničkog dokumenta – Akt misije (Terms of Refence), pa i o istaknutom prigovoru nenadležnosti arbitraže, a što je i sam protivnik predlagača potvrdio u podnesku od 24.12.2014. godine.

Nesporno je da je odluka arbitražnog suda konačna, i da protivnik predlagača pravilnost i zakonitost arbitražne odluke nije pobijao tužbom za poništaj arbitražne odluke pred nadležnim sudom mjesta donošenja iste. Takodje je nesporno da protivnik predlagača u postupku pred MTK arbitražom, kada je isticao prigovor nenadležnosti iste, nije eventualno označio koji bi sud po njegovom mišljenju bio nadležan za rješavanje nastalog spora, dok predlog arbitražnog vijeća da se sporni odnos riješi po pravilima ad hoc arbitraže tj., da se isključivo sporazumom stranaka odrede pravila postupka i primjena prava, nije prihvatio.

Pokretanjem postupka pred MTK arbitražom od strane predlagača, nije narušeno načelo jednakosti stranaka u arbitražnom postupku. Protivnik predlagača osim prigovora na nadležnost arbitraže koji je istakao, imao je mogućnost da iz istih razloga pobija arbitražnu odluku pred državnim sudom Francuske, što nije iskoristio, a takodje nije iskoristio mogućnost da se odredi arbitražna institucija prema članu IV stav 3 i 5 Evropske konvencije iz 1961. godine, niti naveo koju arbitražnu instituciju je imao namjeru da imenuje, odnosno koji bi sud po njegovom mišljenju bio nadležan za rješavanje nastalog spora.

Priznanje i izvršenje strane sudske odluke u Crnoj Gori uređeno je Zakonom o arbitraži (Sl.list CG br.47/2015), koji je stupio na snagu 26.08.2015. godine, i koji se shodno članu 55 istog zakona primjenjuje i na započete postupke po Zakonu o parničnom postupku i Zakonu o međunarodnom privatnom pravu koji nijesu okončani do stupanja na snagu ovog zakona. Izvori prava za priznanje arbitražne odluke u konkretnom slučaju su i Konvencija o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka iz 1958. godine i Evropska konvencija o međunarodnoj trgovinskoj arbitraži iz 1961. godine, jer su ove konvencije na snazi i u Crnoj Gori i u Austriji, a što nije sporno medju strankama.

Mjerodavno pravo za pravnu ocjenu arbitražnog sporazuma određuje se na osnovu prava koje su ugovorne strane izabrale kao mjerodavno pravo za svoj arbitražni sporazum (pravo mjerodavno za ugovor ne mora biti isto kao pravo mjerodavno za arbitražnu klauzulu). Kada se u postupku kontrole arbitražne odluke (priznanje, izvršenje i poništaj), postavi pitanje mjerodavnog prava za arbitražni sporazum, odgovor treba tražiti u odredbama Evropske konvencije (čl.IX(I)(a)), kao i odredbama Njujorške konvencije (čl.V(1)(a) i čl.V(2)(a)). Prema ovim odredbama mjerodavno pravo za pravnu ocjenu arbitražnog sporazuma je pravo zemlje koje su stranke odredile ili ako takvog označenja nema, zakon zemlje u kojoj je ta odluka donešena.

U konkretnom slučaju ne postoji poseban sporazum o arbitraži, već arbitražnu klauzulu sadrži osnovni ugovor u kojem su stranke kao mjerodavno pravo ugovorile crnogorsko pravo, pa je isto mjerodavno i za arbitražnu klauzulu. Opšta načela međunarodnog arbitražnog prava koja se odnose na tumačenje ugovora odgovaraju načelima tumačenja i u našem nacionalnom pravu. Zakon o obligacionim odnosima u članu 96 sadrži pravila tumačenja ugovora. Osim toga, potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva (član 9 Ustava Crne Gore).

Opšti uslov punovažnosti svakog ugovora, pa i arbitražnog sporazuma je da je isti rezultat saglasnosti volja stranaka. Volja mora biti jasna i nedvosmislena kako bi se sa sigurnošću utvrdila namjera stranaka da spor iz određenog ugovora izuzmu iz nadležnosti nacionalnog suda i povjere ga arbitraži na rješavanje.

U konkretnom slučaju, nesporno je da su stranke ugovorile da svoje eventualne sporove rješavaju pred arbitražnom institucijom i na taj način izuzele

nadležnost nacionalnog suda. Klausula 20.6 Opštih uslova izražava nedvosmisleni namjeru stranaka da njihove sporove rješava arbitraža, a što je medju strankama nesporno.

Prema članu II (1) Konvencije o priznanju i izvršenju inostranih arbitražnih odluka uslovi za punovažnost arbitražnog sporazuma su: pismena forma arbitražnog sporazuma, da je predmet sporazuma rješavanje postojećeg i budućeg spora koji bi nastao ili bi mogao nastati iz određenog ugovornog ili vanugovornog odnosa, da je u pitanju spor koji je pogodan da se riješi putem arbitraže (arbitrabilnost), kao i uslov koji proizilazi iz člana V1(a), sposobnost stranaka.

U konkretnom slučaju arbitražna klauzula u odredbi člana 20.6 Opštih uslova ugovora broj MSTDP-CSD-003/3 ispunjava sve navedene uslove iz citirane konvencije: Ugovor koji sadrži arbitražnu klauzulu sačinjen je u pismenoj formi, predmet arbitražne klauzule je spor koji bi mogao nastati iz konkretnog ugovora, spor se odnosi na materiju koja je podobna za arbitražno rješavanje, (arbitrabilnost), a sposobnost stranaka za zaključenje ugovora se ne dovodi u sumnju.

Prigovor nenadležnosti MTK arbitraže za rješavanje nastalog spora protivnik predlagača je blagovremeno istakao prije donošenja arbitražne odluke. Kada se ovo pitanje, kao i pitanje punovažnosti arbitražnog sporazuma postavi prije donošenja arbitražne odluke, o njemu odlučuje arbitraža u postupku ocjene sopstvene nadležnosti (competenz- kompetenz). Odredba člana V stav 3 Evropske konvencije iz 1961. godine daje ovlašćenje arbitraži da odluči o svojoj nadležnosti i postojanju ili valjanosti sporazuma o arbitraži ili ugovora čiji je sporazum sastavni dio.

U konkretnom slučaju, arbitražno vijeće MTK Arbitraža donijelo je odluku da je ta arbitraža nadležna da odlučuje o postavljenom zahtjevu i da su svi zahtjevi stranaka podložni arbitraži, da su ICC pravila važeća i da je ICC sud pravilno odlučio da Pariz bude sjedište arbitraže. Protivnik predlagača koji je isticao da arbitraža nije nadležna imao je mogućnost da nakon što se donese odluka u meritumu spora, da pred državnim sudom Francuske traži poništaj arbitražne odluke zbog nenadležnosti arbitražnog suda, a što je propustio. Eventualno poništavanje arbitražne odluke predstavljalo bi razlog za odbijanje priznanja ili izvršenja.

U međunarodnom arbitražnom pravu kada je u pitanju tumačenje nepotpune arbitražne klauzule primjenjuju se princip korisnog efekta koji polazi od pravila da odredbu ugovora treba tumačiti u smislu koji joj daje izvjesno dejstvo, a ne u smislu koji joj ne daje nikakvo dejstvo, a takodje i princip dobre namjere, a to znači kao i druge ugovore i arbitražni sporazum, odnosno arbitražnu klauzulu treba tumačiti ne stricti iuris, već onako kako odgovara zajedničkoj volji stranaka i shvatanju poštenog prometa.

Analizom i tumačenjem arbitražne klauzule sadržane u članu 20.6 Opštih uslova i Ugovora kao cjeline, kao i ugovornih dokumenata koji predstavljaju cjelinu konkretnog ugovornog odnosa stranaka, uz primjenu principa prihvaćenih u međunarodnom arbitražnom pravu, po ocjeni ovoga suda dolazi se do zaključka da su stranke ugovorile da njihov sporni odnos rješava institucionalna arbitraža (što nije sporno) i da je njihova namjera bila da se rješavanje spora povjeri ICC arbitraži.

Klauzula 20.6 Opštih uslova jasno izražava namjeru stranaka da sve eventualne sporove rješava arbitraža – "svi sporovi koji nijesu riješeni mirnim putem... biće konačno riješeni putem arbitraže".

Istom odredbom propisano je da ukoliko strane drukčije ne dogovore za ugovore sa stranim izvođačima, svaki spor biće riješen od strane međunarodne arbitraže u postupku koji će sprovesti međunarodna arbitražna institucija imenovana u Ugovornim podacima, u skladu sa arbitražnim pravilima te imenovane arbitražne

institucije, ako postoje, ili prema UNCITRAL-ovim arbitražnim pravilima, po izboru te arbitražne institucije.

Iz ove odredbe jasno proizilazi da su stranke ugovorile institucionalnu arbitražu, odnosno da su isključile nadležnost nacionalnog suda i ad hoc arbitraže, a iz navoda stranaka i dokaza nesumnjivo proizilazi da se stranke nijesu "drugačije dogovorile", o primjeni arbitražnih pravila i o izboru druge arbitraže. Međutim, ne može se smatrati da nije postojala namjera stranaka da imenuju arbitražnu instituciju.

Dakle, arbitražna klauzula 20.6 Opštih uslova Ugovora je nepotpuna, jer se izričito ne navodi ime arbitražne institucije, niti njeno sjedište, tako da tumačenje ove nepotpune klauzule zahtjeva i tumačenje ugovora kao i ugovornih dokumenata (dokumenti koji se odnose na ugovorni odnos), kao i sagledavanje ukupnih okolnosti slučaja, a što sve zajedno čini cjelinu konkretnog ugovornog odnosa, kako bi se utvrdila namjera stranaka, odnosno arbitražna institucija koju bi stranke imenovale.

Na strani 9 uvoda u Opšte uslove ugovora stoji napomena da opšti uslovi koji slijede su harmonizovano izdanje Banke za uslove ugovora o gradjenju, pripremljenog i zaštićenog pravom od strane Medjunarodne federacije za inžinjere konsultante FIDICI 2005, dok FIDICI roza knjiga 2005 sadrži klauzulu 20.6 koja predviđa da ukoliko ugovorne strane koje koriste klauzulu kao šablon za svoj ugovor, propuste da naznače instituciju, arbitražni postupak se ima voditi u skladu sa arbitražnim pravilima MTK. Protivnik predlagača nije osporavao da je Asocijacija za medjunarodni razvoj (IDA), sa Svjetskom bankom dala zajam za izgradnju vodovoda za crnogorsku obalu, koja je predmet ugovora. Takodje nije osporavao da se tenderska dokumentacija kojom je upućen poziv ponudjačima za izgradnju vodovoda, zasniva na standardnoj tenderskoj dokumentaciji Svjetske banke, te da standardna tenderska dokumentacija Svjetske banke u verziji od aprila 2007. godine, sadrži klauzulu "unijet pravila arbitraže ukoliko se ona razilazi sa pravilima MTK".

Kako nijesu unijeta pravila koja su drugačija od pravila MTK, to se kod prethodno izloženog može zaključiti da je namjera stranaka bila da njihove sporne odnose rješava arbitražna MTK.

U članu 9 Ugovora Opštih uslova sporazuma o komisiji za sporove unijeta je klauzula da arbitražna mora biti vodjena shodno Pravilima o arbitraži Medjunarodne trgovinske komore. Stranke iz ovog postupka su stranke i u navedenom sporazumu, pa iako je u pitanju zaseban ugovor koji ne čini sastavni dio predmetnog Ugovora (koji sadrži arbitražnu klauzulu), predstavlja dodatnu okolnost koja na osnovu ukupnih okolnosti slučaja ide u prilog navedenom zaključku ovoga suda.

Kada je u pitanju tumačenje nepotpune klauzule moguća su dva pristupa, prvi je prihvatanje opcije "spašavanja" arbitražne klauzule, dok drugi pristup polazi od strogog jezičkog tumačenja, pa ako stranke u arbitražnoj klauzuli nijesu jasno izrazile svoju volju, arbitražna klauzula je ništava ili je bez dejstva (ne može se izvršiti). Savremeno arbitražno pravo priklanja se prvoj opciji. Opšteprihvaćeno je da je klauzula neprimjenjiva kada se u njoj imenuje arbitražna institucija koja je prestala da postoji ili nikada nije postojala. Međutim, ako nije imenovana, niti određeno mjesto arbitraže, a arbitražna institucija se može identifikovati analiziranjem cjelokupnog ugovornog odnosa stranaka i na osnovu ukupnih okolnosti slučaja, treba primijeniti opciju "spašavanja" takve arbitražne klauzule.

Za razliku od prvostepenog suda koji je imao pristup strogog jezičkog tumačenja arbitražne klauzule, ovaj sud je imajući u vidu da je cilj našeg pravnog sistema usaglašavanje sa evropskim pravnim standardima i prilagodjavanje savremenim tendencijama u oblasti prava, pa samim tim i u oblasti medjunarodnog arbitražnog i medjunarnog trgovinskog prava, prihvatio tumačenje arbitražne klauzule primjenom principa koji su u skladu sa tendencijama u uporednom arbitražnom

pravu, a to je liberalizacija tj. ublažavanje strogih pravila o formi arbitražnog sporazuma, a kada je u pitanju nepotpuna arbitražna klauzula, opciju "spašavanja".

Kako iz prethodno izloženog proizilazi da je predlagač priložio dokumenta propisana odredbom člana 51 stav 3 Zakona o arbitraži, koja predstavljaju uslov za priznanje strane arbitražne odluke (isti su uslovi određeni i članom IV Konvencije o priznanju i izvršenju inostranih arbitražnih odluka), dok ne postoje razlozi za odbijanje priznanja strane arbitražne odluke na koje je ukazao protivnik predlagača, to je pobijano rješenje valjalo preinačiti i usvojiti predlog za priznanje Odluke Međunarodnog arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komore u Parizu, Republika Francuska, broj 17146/FM/MHM/EMT od 12.marta 2013. godine.

Sa izloženog, odlučeno je kao u stavu I tačka 1 izreke - član 395 stav 1 tačka 3 ZPP-a.

Na osnovu člana 161, 163, 152 i 153, ZPP-a, sud je obavezao protivnika predlagača da predlagaču naknadi troškove postupka u iznosu od 21.800,00€, a isti se odnose na troškove na ime pisanja predloga za priznanje strane arbitražne odluke u iznosu od 2.700,00€, zastupanje na dva održana ročišta od 26.02.2015. godine i 03.03.2016. godine (dva puta po 2.700,00€), ukupno 5.400,00€, za pisanje podnesaka od 25.11.2014., 28.01.2015., 24.11.2016.godine, u iznosu po 2.700,00 (tri puta po 2.700,00€), ukupno 8.100,00€, na ime pisanja četiri žalbe od 16.04.2015., 02.11.2015., 04.05.2016., 10.04.2017 po 1.400,00€ (4x1.400,00) ukupno 5.600,00€. Troškove za pisanje inicijalnog akta, za zastupanje na ročištima i pisanje podnesaka sud je obračunao shodno AT-u. Troškovi za sastav žalbi priznati su predlagaču u iznosu od po 1.400,00€, primjenom člana 161 stav 1 ZPP-a, obzirom da je predlagač u žalbi od 10.04.2017. godine, naveo da traži troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.400,00€, dok u ostalim žalbama, kao i na ročištu nije navedena visina troškova.

Predlagaču nijesu priznati troškovi na ime sastava podnesaka od 17.11.2014. i 14.09.2015. godine, jer ovim podnescima traži određivanje dužeg roka za dostavljanje odgovora, odnosno izjašnjenja na podneske protivnika predlagača, kao ni za pisanje podneska od 26.02.2015. godine, jer je isti dostavljen na dan održavanja ročišta, pa se po ocjeni ovoga suda, predlagač mogao izjasniti na ročištu. Takodje predlagaču nijesu priznati troškovi za pisanje podneska za 08.10.2015. godine, obzirom da je isti dostavljen nakon donošenja rješenja prvostepenog suda Rs.br.19/15 od 28.09.2015. godine, na koje rješenje je predlagač izjavio žalbu, kao i za pisanje podneska od 14.01.2016. godine, kojim se predlagač obraća sudu sa predlogom da sud izvrši uvid u podnesak od 05.10.2015. godine. Po ocjeni ovoga suda, troškovi za pisanje podneska od 18.02.2016. godine, takodje nijesu bili nužni obzirom da se u ovom podnesku ponavlja utvrđeno činjenično stanje, dok podnesci od 15.12.2016. i 03.02.2017. godine, predstavljaju samo zahtjev da se kompletira spis predmeta, odnosno propratni akt kojim se dostavlja dokumentacija.

APELACIONI SUD CRNE GORE
Podgorica, 28.03.2018. godine

Predsjednik vijeća,
Nevenka Popović, s.r.

